

Hướng dẫn trả lời các bài tập, câu hỏi trang 138, 139, 140 Bài 33: Cảm ứng ở sinh vật và tập tính ở động vật bộ sách giáo khoa Khoa học tự nhiên 7 Kết nối tri thức chính xác nhất, mời các em học sinh và thầy cô tham khảo chi tiết dưới đây.

Câu hỏi trang 138 SGK TN&XH 7 KNTT tập 1

Mở đầu

Khi ta chạm tay vào lá cây trinh nữ (xấu hổ), lá cây sẽ cụp lại (hình dưới đây). Đây là hiện tượng gì? Hiện tượng này có ý nghĩa như thế nào đối với sinh vật?

Phương pháp giải:

Quan sát hình ảnh dưới đây để nêu tên hiện tượng và dự đoán ý nghĩa của hiện tượng mà em quan sát được.

Lời giải chi tiết:

-Hiện tượng lá cây trinh nữ cuộn lại là hiện tượng ứng động (vận động cảm ứng) hay gọi chung là cảm ứng ở sinh vật.

-Ý nghĩa: Giúp cây thích nghi đa dạng đối với sự biến đổi (tác động) của môi trường, đảm bảo cho cây tồn tại và phát triển.

Câu hỏi trang 139 SGK TN&XH 7 KNTT tập 1

Câu hỏi

Câu 1: Quan sát Hình 33.1 và hoàn thành theo mẫu Bảng 33.1

Bảng 33.1

Hình	Kích thích	Phản ứng
a	Ánh sáng	Ngọn cây hướng về phía có ánh sáng
b	?	?
c	?	?
d	?	?
e	?	?

Phương pháp giải:

Quan sát Hình 33.1 và điền tên các kích thích minh họa vào cột Kích thích và mô tả phản ứng mà cây trả lời vào cột Phản ứng.

Hình 33.1 Một số hiện tượng cảm ứng ở sinh vật

Hình 33.1 Một số hiện tượng cảm ứng ở sinh vật

Lời giải chi tiết:

Hình Kích thích	Phản ứng
a Ánh sáng	- Ngọn cây hướng về phía có ánh sáng
b Nước	- Rễ cây hướng về phía nguồn nước
c Nhiệt độ	- Khi trời lạnh, da tím tái, lỗ chân lông thu lại (sờn gai ốc), mặc thêm áo ấm.
	- Khi trời nóng, cơ thể thoát nhiều mồ hôi, mặc quần áo mỏng.
d Tiếng kêu của gà mẹ	- Gà con sẽ chạy đến chỗ mẹ khi nghe thấy tiếng kêu của gà mẹ.
e Giá thể (tiếp xúc)	- Cây trầu bà quấn quanh giá thể để vươn lên cao.

Câu 2: Nêu thêm một số ví dụ về hiện tượng cảm ứng ở thực vật và động vật. Chỉ rõ tác nhân kích thích và phản ứng của sinh vật.

Phương pháp giải:

Cảm ứng là phản ứng của sinh vật đối với kích thích. Ở thực vật, tốc độ phản ứng trả lời kích thích với tốc độ chậm chạp. Ở động vật, tốc độ phản ứng trả lời kích thích với tốc độ nhanh hơn.

Cảm ứng giúp sinh vật thích nghi với những thay đổi của môi trường để tồn tại và phát triển.

Lời giải chi tiết:

Một số ví dụ về hiện tượng cảm ứng ở thực vật và động vật:

Ví dụ	Kích thích	Phản ứng
 <p>Phản ứng của hoa hướng dương với ánh sáng.</p>	Ánh sáng	Hoa hướng dương luôn hướng về phía mặt trời.

	<p>Tiếp xúc</p>	<p>Khi côn trùng chạm vào lá cây bắt mồi, lá cây sẽ khép lại kẹp chặt con mồi.</p>
	<p>Con mèo</p>	<p>Khi nhìn thấy mèo, con chuột sẽ bỏ chạy.</p>
	<p>Tín hiệu đèn giao thông</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Khi nhìn thấy đèn vàng, người tham gia giao thông đi chậm lại. - Khi nhìn thấy đèn đỏ, người tham gia giao thông dừng lại. - Khi nhìn thấy đèn xanh, người tham gia giao thông tiếp tục đi.

Phản ứng bắt mồi của cây hoa bắt mồi

Phản ứng của chuột khi nhìn thấy mèo

Phản ứng của người tham gia giao thông đối với đèn giao thông

Câu hỏi

Nêu các sinh vật không có phản ứng đối với các kích thích đến từ môi trường (ví dụ: cây ở hình 33.1a không có phản ứng hướng về phía có ánh sáng) thì điều gì sẽ xảy ra? Từ đó cho biết vai trò của cảm ứng đối với sinh vật.

Phương pháp giải:

Cảm ứng giúp sinh vật thích ứng với những thay đổi của môi trường để tồn tại và phát triển.

Lời giải chi tiết:

Ví dụ nếu cây ở hình 33.1a không sinh trưởng hướng về phía ánh sáng thì lá cây sẽ ngả vàng, thân còi cọc, nhìn thiếu sức sống do không tổng hợp được chất hữu cơ nuôi cơ thể. Vì vậy, việc cây vươn về phía ánh sáng là một hiện tượng cảm ứng hướng sáng giúp cây sinh tồn và phát triển. Tóm lại, đối với sinh vật cảm ứng giúp sinh vật thích ứng với những thay đổi của môi trường để tồn tại và phát triển.

Câu hỏi

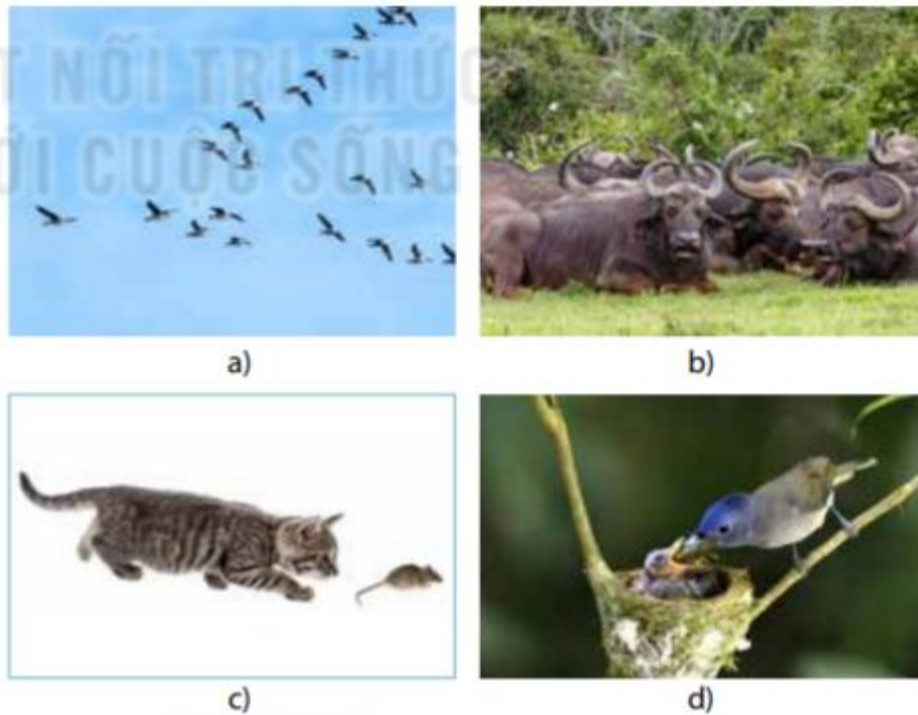
Câu 1: Đặt tên tập tính của các động vật thể hiện trong Hình 33.2a, b, c, d.

Phương pháp giải:

Tập tính là một chuỗi những phản ứng trả lời các kích thích đến từ môi trường bên trong hoặc bên ngoài cơ thể, đảm bảo cho sự tồn tại và phát triển.

Các tập tính thường gặp ở động vật là tập tính kiếm ăn, tập tính bảo vệ lãnh thổ, tập tính sinh sản, tập tính chăm sóc con non, tập tính di cư...

Quan sát Hình 33.2a, b, c, d và gọi tên tập tính động vật thể hiện trong hình.

Hình 33.2 Một số tập tính ở động vật

Lời giải chi tiết:

Hình 33.2a: Tập tính di cư ở chim

Hình 33.2b: Tập tính xã hội (trâu sống thành bầy đàn)

Hình 33.2c: Tập tính kiếm ăn (mèo vờn bắt chuột)

Hình 33.2d: Tập tính săn sóc con non

Câu 2: Lấy thêm ví dụ về tập tính ở người và động vật.

Phương pháp giải:

Tập tính là một chuỗi những phản ứng trả lời các kích thích đến từ môi trường bên trong hoặc bên ngoài cơ thể, đảm bảo cho sự tồn tại và phát triển.

Tập tính gồm: tập tính bẩm sinh (sinh ra đã có) và tập tính học được (hình thành trong quá trình sống của cá thể, thông qua trải nghiệm và rút kinh nghiệm).

Các tập tính thường gặp ở động vật là tập tính kiếm ăn, tập tính bảo vệ lãnh thổ, tập tính sinh sản, tập tính chăm sóc con non, tập tính di cư...

Lời giải chi tiết:

Ở người có một số tập tính như:

Tập tính bẩm sinh ở người: Trẻ sơ sinh sinh ra đã biết khóc; Phụ nữ cơ thể phát triển bình thường thì có thể sinh con để duy trì nòi giống...

Tập tính học được ở người: Người tham gia giao thông thấy đèn đỏ thì dừng lại trước vạch kẻ trắng; Trẻ con gặp người lớn, người già lễ phép chào hỏi; Con người biết kiềm chế cảm xúc, hành vi của mình khi tức giận; ...

Ở động vật có một số tập tính như:

Tập tính bẩm sinh ở động vật: Nhện biết chăng tơ; Cá chép đẻ trứng trong nước; Éch đực kêu sau cơn mưa đầu hạ để gọi ếch cái; Mèo nhìn thấy chuột là rượt đuổi và bắt; Chim làm tổ để bảo vệ trứng; Tu hú đem trứng của mình cho loài chim khác nuôi;...

Tập tính học được ở động vật: Mèo bắt chuột (mèo mẹ dạy mèo con); Chim làm tổ; Tinh tinh biết đứng lên thùng gỗ để lấy chuối nhờ con người huấn luyện; Chim vẹt nói được các từ/cụm từ do con người dạy; ...

Câu hỏi trang 140 SGK TN&XH 7 KNTT tập 1

Câu hỏi

Hoàn thành nội dung theo mẫu Bảng 33.2.

Bảng 33.2

Tập tính ở động vật	Tác dụng đối với động vật
Mèo bắt chuột thường rình mồi, vồ mồi, vờn mồi	?
Chim công đực thường múa, khoe bộ lông sặc sỡ để quyến rũ con cái vào mùa sinh sản	?
Chim én di cư về phương nam vào cuối mùa thu	?
Chó sói thường đánh dấu lãnh thổ bằng nước tiểu	?
Trâu rừng thường sống theo đàn	?
Tập thể dục buổi sáng ở người	?

Phương pháp giải:

Tập tính có vai trò quan trọng đối với đời sống động vật. Nhờ có tập tính, động vật có thể thích ứng với môi trường, đảm bảo cho chúng tồn tại và phát triển.

Lời giải chi tiết:

Tập tính ở động vật	Tác dụng đối với động vật
Mèo bắt chuột thường rình mồi, vồ mồi, vờn mồi	Nâng cao hiệu suất săn mồi của mèo
Chim công đực thường múa, khoe bộ lông sặc sỡ để quyến rũ con cái vào mùa sinh sản	Thu hút bạn tình, kết đôi và sinh sản để duy trì nòi giống
Chim én di cư về phương nam vào cuối mùa thu	Tránh rét và tìm được nơi có nguồn thức ăn tốt hơn vào mùa đông
Chó sói thường đánh dấu lãnh thổ bằng nước tiểu	Bảo vệ được nguồn thức ăn, nơi ở và sinh sản cho bản thân chúng
Trâu rừng thường sống theo đàn	Hỗ trợ nhau khi gặp nguy hiểm hoặc điều kiện không thuận lợi
Tập thể dục buổi sáng ở người	Nâng cao sức khỏe cho bản thân